

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobkyně: **M. P.**, zast. JUDr. Petrem Doležalem, advokátem, se sídlem Rytířova 809, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 6. 2004, č. j. 64 Az 30/2004 – 23,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna zástupci stěžovatelky, advokátu JUDr. Petru Doležalovi, se sídlem Rytířova 809, Praha 4, **se přiznává** v částce 2150 Kč a bude mu vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 20. 1. 2004, č. j. OAM-99/VL-07-08-2004 byla zamítnuta žádost žalobkyně o udělení azylu jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb. o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákona o azylu). V odůvodnění rozhodnutí správní orgán uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem žádosti o udělení azylu žalobkyně byla snaha vyhnout se pronásledování ze strany neznámé osoby, která byla údajně v důsledku jejího jednání uvězněna. Žalobkyně rovněž vyslovila přání legalizovat pobyt v ČR, aby se vyhnula správnímu vyhoštění a mohla zde i nadále pobývat. Správní orgán dospěl k závěru, že tyto skutečnosti uváděné žadatelkou nelze důvodům pro udělení azylu podřadit. Konstatoval, že z výpovědi jmenované tedy nebyly zjištěny žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být ve vlasti vystavena pronásledování z důvodů pro azylové řízení významných. Tím byly podle žalovaného

naplněny podmínky ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, a žádost žalobkyně byla proto zamítnuta jako zjevně nedůvodná.

Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně žalobu, v níž uvedla, že dne 12. 1. 2004 požádala o azyl v České republice, ale její žádosti nebylo vyhověno. S rozhodnutím nesouhlasí, protože v Bělorusku je její život ohrožen. Bylo proti ní používáno násilí a její pobyt v Bělorusku by mohl vést i k těžkým následkům pro jejího syna a rodinu jejího bratra. Konstatovala, že státní orgány její země nejsou schopny zajistit bezpečný pobyt. Bez objektivně zjištěných skutečností její pronásledovatelé zůstávají nepotrestáni a její život a zdraví jsou v ohrožení. Navrhovala, aby krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 8. 6. 2004, č. j. 64 Az 30/2004 – 23 žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Rozhodl dále, že České republice se náhrada nákladů řízení nepřiznává. Ve svém rozhodnutí vycházel z obsahu spisu. Konstatoval, že žalobkyně namítala, že správní orgán při posuzování její žádosti nevyhodnotil její pohnutky k podání žádosti o azyl objektivně. Neuvedla však žádné konkrétní skutečnosti ani neoznačila důkazy, které by měly být provedeny k podpoře jejího tvrzení. Údaje uváděné žalobkyní o tom, proč se snaží legalizovat pobyt v České republice, nemohly být podle názoru krajského soudu podřazeny pod důvody udělení azylu. Ustanovení § 12 zákona o azylu stanoví podmínky, za kterých je možno azyl udělit, avšak tyto podmínky ze strany žalobkyně splněny nebyly. Krajský soud uzavřel, že správní orgán vyhodnotil všechny zjištěné skutečnosti ve vzájemných souvislostech a jeho závěr o tom je správný. Námitky žalobkyně považoval za nedůvodné, a proto v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s. žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně (dále též jen stěžovatelka) včas kasační stížnost, v níž namítala porušení ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 34 odst. 1, § 46 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále jen správní řád). Své tvrzení odůvodňovala názorem uvedeným v Příručce k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků vydané vysokým komisařem v lednu 1992 v Ženevě, a to konkrétně ve čl. 53 a 43 této příručky. Navrhovala současně, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek. Žádala, aby jí byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupce z řad advokátů.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popřel její oprávněnost, neboť se domníval, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu, tak i rozsudek Krajského soudu v Ostravě, byly vydány v souladu s právními předpisy. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl a kasační stížnosti odkladný účinek nepřiznal.

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 18. 10. 2004, č. j. 64 Az 30/2004 – 36 ustanovil stěžovatelce zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti, a to advokáta JUDr. Petra Doležala, se sídlem Rytířova 809, Praha 4.

Poté byla věc předložena Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přípisem ze dne 6. 12. 2004 vrátil spis krajskému soudu bez rozhodnutí o kasační stížnosti. Uvedl, že v kasační stížnosti není uveden důvod ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s. a ani z obsahu kasační stížnosti nelze dovodit, z jakých důvodů je napadán rozsudek Krajského soudu v Ostravě. Zavázal proto krajský soud k tomu,

aby vyzval zástupce stěžovatelky k doplnění kasační stížnosti podle § 106 odst. 3 s. ř. s., a to zejména k doplnění důvodů kasační stížnosti ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s., které by měly být obsahově popsány ve vztahu k napadenému rozsudku Krajského soudu v Ostravě tak, aby bylo patrno, z jakých důvodů je tento rozsudek napadán. Současně upozornil na to, že výzva k doplnění náležitostí kasační stížnosti by měla obsahovat poučení o tom, že nebude-li kasační stížnost v soudem stanovené lhůtě doplněna, bude Nejvyšším správním soudem odmítnuta (§ 37 odst. 5 s. ř. s.).

V doplnění kasační stížnosti stěžovatelka uvedla, že kasační stížností napadá výrok rozsudku, kterým bylo rozhodnuto o zamítnutí její žaloby, přičemž kasační stížnost podává z důvodu spočívajícího v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, konkrétně v tom, že soud nesprávně posoudil skutečnost, že nesplnila podmínky pro udělení azylu. Konstatovala, že jak již uvedla v předchozím řízení, bylo pro její politické názory v Bělorusku proti ní používáno násilí, přičemž státní orgány v Bělorusku nikdy napadení neprošetřili a její pronásledovatelé zůstávají neodhaleni a nepotrestáni. Z tohoto důvodu je ohrožena nejen ona, ale i její syn a rodina bratra. Vyslovila názor, že tyto skutečnosti lze brát jako důvody uvedené v § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť se obává, že v případě, že by zůstala v zemi původu, má strach z pronásledování pro své politické názory. Vyslovila dále přesvědčení, že všechny tyto skutečnosti jsou takové intenzity, že zároveň naplňují pojem překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Navrhovala, aby napadený rozsudek krajského soudu byl zrušen a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Po přezkoumání kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Z obsahu podané kasační stížnosti vyplývá, že stěžovatelka uplatňuje důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Taková pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku Krajského soudu v Ostravě neshledal.

Z předloženého správního spisu soud zjistil, že stěžovatelka dne 12. 1. 2004 podala žádost o udělení azylu, v níž uvedla, že svou vlast opustila dne 28. 11. 2003. Dále uvedla,

že žila s jedním mužem, který měl přepravit narkotika do Polska. O této skutečnosti řekla svému známému. Poté došlo k tomu, že její přítel neodcestoval, ale místo něho jel jeho kamarád, kterého na hranicích zadrželi a poté byl odsouzen k trestu odnětí svobody na osm let (v roce 1997). Nyní byl z výkonu trestu propuštěn a začal ji pronásledovat. Neznámí lidé zbili jejího syna, v březnu 2003 vtrhli do jejího bytu a znásilnili ji. Na policii se neobrátila, neboť měla strach. Dále sdělila, že vyznává křesťanství a byla členkou komunistické strany Sovětského svazu. Nikdy proti ní nebylo vedeno trestní stíhání. Se státními orgány Běloruska problémy neměla. V České republice jí bylo uděleno správní vyhoštění. V protokolu o pohovoru ze dne 16. 1. 2004 tyto skutečnosti potvrdila a blíže rozvedla a znovu sdělila, že na policii se neobrátila, protože neměla žádné důkazy a policii nevěří. Potvrdila dále, že v případě návratu do Běloruska se obává pronásledování ze strany člověka, který byl kvůli ní vězněn. Jiné skutečnosti neuvedla.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to především od stěžovatelky, vycházel jak správní orgán, tak i soud a jejich závěr o tom, že důvodem pro udělení azylu stěžovatelky je snaha vyhnout se pronásledování ze strany neznámé osoby, která byla údajně pro její jednání odsouzena, a snaha o legalizaci pobytu, odpovídá zjištěním učiněným ve správním řízení v souladu příslušnými ustanoveními správního řádu a zákona o azylu. Nejvyšší správní soud tedy neshledal, že by skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, neměla oporu ve spisech nebo s nimi byla v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit. Neshledal rovněž, že by rozhodnutí správního orgánu bylo nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že nezjistil, že by došlo k porušení ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 34 a § 46 správního řádu. Ostatně stěžovatelka v kasační stížnosti ani neuvádí, v čem konkrétně byla tato ustanovení porušena.

Nejvyšší správní soud souhlasí i s právním posouzením této věci. Shodně jako správní orgán i krajský soud zastává názor, že obava z pronásledování soukromých osob a snaha o legalizaci pobytu nejsou skutečnostmi, které by bylo možno podřadit pod důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. V této souvislosti poukazuje na konstantní judikaturu (např. rozsudek NSS ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 - 44 – uveřejněn pod č. 397/2004 sbírky NSS), podle níž potřeba další legalizace pobytu žalobce, který na území České republiky pobýval legálně od roku 1988 do roku 2001, není zákonným důvodem pro udělení azylu (§ 12 zákona o azylu). Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2004, sp. zn. 3 Azs 22/2004, skutečnost, že žalobce o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004 - 37, pouhá nedůvěra občana ve státní instituce, zdůvodňovaná tvrzením, že nejsou schopny ho ochránit před kriminálními živly, není důvodem pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu.

Z obsahu spisu zcela jednoznačně plyne, že problémy stěžovatelky ve vlasti byly zapříčiněny jednáním soukromé osoby (přítelova známého, který ji obviňoval z toho, že byl v důsledku jejího konání uvězněn). Dále bylo zjištěno, že stěžovatelka žádala o azyl rovněž proto, aby se vyhnula negativnímu dopadu správního vyhoštění. Uvedené skutečnosti nesvědčí o tom, že by stěžovatelka mohla být pronásledována z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání politických názorů. Za této situace pak nejsou důvodné ani námitky stěžovatelky, v nichž odkazuje na čl. 53 a 43

Příručky vydané vysokým komisařem v lednu 1992 v Ženevě, neboť tam popsané situace u stěžovatelky nenastaly. Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že v dané věci postupoval správní orgán v souladu se zákonem, jestliže návrh na zahájení řízení o udělení azylu zamítl podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, podle něhož se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu v platném znění.

Pokud jde o námitky uvedené stěžovatelkou v doplnění kasační stížnosti, je třeba uvést, že tam uvedená tvrzení posouvají situaci stěžovatelky do zcela jiné roviny. Stěžovatelka totiž poukazuje na své politické názory, kdy údajně bylo proti ní v této souvislosti postupováno ze strany státních orgánů Běloruska. Dokonce tvrdí, že tyto skutečnosti uvedla již v předchozím řízení. V tomto směru nelze se stěžovatelkou souhlasit a nutno naopak uvést, že stěžovatelka ani v žádosti o udělení azylu, ani v protokolu o pohovoru a dokonce ani v žalobě o politických názorech (není ani zřejmo o jakých) nic neuváděla. Jedná se tedy o skutečnosti zcela nové, k nimž Nejvyšší správní soud přihlížet nemůže, neboť podle § 109 odst. 4 s. ř. s. ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud nepřihlíží.

Pokud jde o námitky stěžovatelky ve vztahu k ustanovení § 91 zákona o azylu (překážky vycestování) nutno zdůraznit, že výrok podle § 91 zákona o azylu napadené rozhodnutí správního orgánu neobsahuje. Je tomu tak proto, že podle § 28 zákona o azylu, pokud bude rozhodnuto o neudělení nebo odnětí azylu, ministerstvo v rozhodnutí uvede, zda se na cizince vztahuje překážka vycestování (§ 91). V posuzované věci však nebylo rozhodnuto o neudělení nebo odnětí azylu, ale žádost stěžovatelky byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Uvedenou námitku tedy Nejvyšší správní soud nepovažuje za důvodnou, neboť se vztahuje k výroku, který není v napadeném rozhodnutí správního orgánu vůbec obsažen.

Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že důvody kasační stížnosti uváděné stěžovatelkou nebyly prokázány. Kasační stížnost považuje za nedůvodnou, a proto ji zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatelka s podanou kasační stížností úspěch neměla.

Odměna zástupci stěžovatelky JUDr. Petru Doležalovi, se sídlem Praha 4, Rytířská 809, byla stanovena za dva úkony po 1000 Kč [příprava a převzetí zastoupení, doplnění kasační stížnosti ze dne 24. 3. 2005 - § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve spojení s ustanovením § 9 odst. 1 písm. f) této vyhlášky] a paušální částkou 2 x 75 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky) celkem tedy 2150 Kč. Uvedená částka bude zástupci stěžovatelky vyplacena do 30-ti dnů od právní moci rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. července 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu